

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Canon II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

8 Et quidem talis, ac tanta est prerogativa Fundatorum, & Fundatricum Monasteriorum praesertim nobilium, & illustrium, ut ipsis petentibus in limine foundationis facultatem ingrediendi certis anni temporibus eadem Monasteria cum honesto comitatu, hujusmodi facultas pro similibus personis nobilibus, & illustribus concedi solet à. S. Sede Apostolica, uti de facto novissimè concessa fuit à S. Congregatione Concilii in *Magdalenen. 22. Aprilis 1719.* ubi cum inter caetera peteret Ducissa Carlotta occasione foundationis Monasterii pro virginibus Deo dicandis in Oppido Magdaluni,

quod sibi, & Ducissis in futurum, semel obtenta licentia Sedis Apostolicae, liceret ingredi clausuram Monialium duodecies per annum, & cum competenti aliarum nobilium, vel honestarum foeminarum numero, fuit à Sac. Congregatione rescriptum, pro facultate ingrediendi per sex vices quolibet anno, & cum Comitatu sex Matronarum, quo ad Ducissam Carlottam, & quo ad alias in Ducatu succedentes, pro facultate ingrediendi, per tres vices quolibet anno, & cum tribus tantum Matronis, servata in reliquis forma aliarum clausularum, quae in consimilibus Brevibus pro ingressu in Monasteriis apponi solent.

C A N O N I I.

NICOLAUS QUINTUS *Constit. I. §. 4. Bull. Rom. Tom. I.*

AD Sacram Petri Sedem Divina dispositione sublimati: Ann. 1447.
 Et infra: Placet etiam nobis, quod per quamcumque aliam reservationem, gratiam, expectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacumque verborum forma, per nos, vel auctoritate nostra factam, vel faciendam non impediamus nos, quo minus de illis cum vacabunt de Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris mensibus, liberè disponatur per illos, ad quos eorum collatio, provisio, praesentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat: Reservatione, aliave quavis dispositione, auctoritate nostra factis, vel faciendis, non obstantibus quibuscumque. Quoties verò aliquo vacante Beneficio in Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris mensibus specialiter dispositioni dictæ Sedis reservatis, non apparuerit infra tres menses à die notæ vacationis in loco Beneficii, quod alicui de illo Apostolica auctoritate provisum fuerit, ex tunc, & non antea Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinebit, de illo liberè disponere poterit, & ad finem, ut hæc ordinatio collationum Beneficiorum non reservatorum per alternos menses possit per dictam Nationem publicari, & omnes, qui ea gaudere voluerint, tempus congruum habeant

eam acceptandi, tunc quo ad dictam Sedem à Kalendis Junii proximè futuris ipsa currere incipiet, & durabit deinceps, nisi in futuro Concilio de consensu dictæ Nationis aliter fuerit ordinatum.

COMMENTARIUM.

EX hoc Canone infrascripta deducitur conclusio.

DE BENEFICIIS GERMANIÆ VACANTIBUS EXTRA ROMANAM CURIAM IN MENSIBUS FEBRUARII, APRILIS, JUNII, AUGUSTI, OCTOBRI, ET DECEMBRIS POTEST ORDINARIUS, AUT ALIUS, AD QUEM SPECTAT COLLATIO, PROVISIO, PRÆSENTATIO, SEU QUÆVIS ALIA DISPOSITIO LIBERE PROVIDERE. POTEST ETIAM ORDINARIUS, AUT ALIUS, AD QUEM SPECTAT COLLATIO, AUT PRÆSENTATIO LIBERE PROVIDERE DE EISDEM VACANTIBUS IN MENSIBUS JANUARI, MARTII, MAII, JULII, SEPTEMBRIS, ET NOVEMBRIS RESERVATIS, NISI APPARUERIT INTRA TRIMESTRE A DIE NOTÆ VACATIONIS IN LOCO BENEFICII DE EIS PROVISUM A SEDE APOSTOLICA. = Quam conclusionem confirmavit etiam Clemens VII. in ejus Constitutione incipien. *Admonet la 41. §. 2. Bullar. nov. tom. 1.* ubi declaravit nullas, & irritas collationes, & provisiones beneficiorum vacantium in dictis sex mensibus reservatis factas ab Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Collatoribus, sive liberè, sive ad præsentationem Patronorum, ac decrevit ab eis Provisos esse intrusos, & malæ fidei Possessores, & ad restitutionem fructuum teneri, ac insuper reservavit quæcumque jura Provisis de Beneficiis in Mensibus Apostolicis vacantibus, etiam agendi quandocumque contra intrusos; ibi = *Nos igitur qui à dictis Concordatis, quæ olim Romana Ecclesia unione, ac pace, & tranquillitate inter Ecclesiam, & Nationem prædictas perpetuò solidandis, & conservandis, laudata, conclusa, & acceptata fuerunt, nullatenus recedere intendimus, nè dicti præsumptores, & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex hujusmodi temeraria præsumptione gloriari valeant, nevé ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis, quibus de beneficiis prædictis, per nos, aut dictam Sedem, seu ejus auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per alicujus temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam præjudicium fiat, aut factum censeatur, ex Pastoralis officii debito providere volentes, ac concordatis prædictis firmiter inherentes, motu proprio, & ex nostra matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, de Apostolica potestatis plenitudine tenore præsentium declaramus præsentas collationes, & alias dispositiones, de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, nobis, & dictæ Sedi, ut præfertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, ac sæculares Principes, & Dominos quoscumque dictæ Nationis, seu ad eorum præsentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipsorum Beneficiorum Collatores à tempore dictæ directionis citrà, contra tenorem, & formam dictorum Concordatorum quomodolibet factas, & in posterum faciendas personis, quibus, aut in quarum favorem factæ sunt, aut in posterum fient, nisi sint per nos, aut nostra, vel dictæ Sedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illis pro malæ fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi, & censi, ac fructus per eos ex beneficiis hujusmodi perceptos, & percipiendos nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum, quorum interest, seu etiam Fisci nostri instantiam, omnibus viis juris, & remediis, compelli posse, & debere, & eos nullo unquam tempore, beneficio Regularum de Annali, & Triennali pacifico possessore gaudere potuisse, aut posse = Nec non declaravit Gregorius XIII. & in ejus Constitutione incipien. *Quæ in Ecclesiam la 41. §. 2. Bullar. Rom. tom. 2.* ibi = *Nos indignum rati, quod temporis mora, quam ad perscrutandam accuratius talium probitatem, industriam, & alia requisita intercedere pro utilitate Ecclesie necesse est, locum injuriis aperiat, attendentesque verba prædicta in loco beneficii,**

I
Ann. 1534.

2
Ann. 1576.

- beneficii, cum verbis, notæ vacationis, qua protinus antecedunt, conjungi, & ad illa dumtaxat referri, ac voluntatem concedentis, sensumque concessionis, & literarum prædictarum sic esse, ut dispositio beneficii intrâ tres menses à die notæ vacationis à Sede prædicta fieri, deque gratia facta alicubi apparere debeat, quemadmodum re inter utriusque juris interpretibus jam pridem controversa, summa ratione judicatum apparet, vix enim est, ut itineribus non modo infestis, aut prohibitis, quod ferè semper alicui contingit, sed etiam expeditis, quis ex tam longinquis regionibus ad dictam Sedem profectus, & in ea ad expediendum negotium, vel paulisper moratus, in eadem se recipere tanta temporis angustia possit. Quo circa equitate, & justitia suadentibus presentium auctoritate declaramus, concessionem Nicolai Papa, & literas prædictas locum omninò non habere, quod Ordinarii, aut alii Collatores prædicti post lapsum trium mensum ex die notæ vacationis in loco beneficii disponere possint de ullis beneficiis prædictis, aliàs sub concessione, & literis prædictis comprehensis extra Romanam Curiam, in mensibus prædictis quoquo modo vacantibus, vel vacaturis, de quibus intra dictum tempus trium mensum per Romanum Pontificem, ac dictam Sedem, qualiscumque gratia, vel dispositio, aut concessio facta fuerit. Nè tamen cuiquam licitum sit factam à Sede prædicta dispositionem hujusmodi in longum obtegere, illi, quibus deinceps gratia hujusmodi concedentur, etiam concessionum fidem, & testimonium intrâ tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii hujusmodi, vel dictis Collatoribus significare, vel in ipso beneficii loco publicare quoquomodo teneantur. Et eam communiter probant Branden. ad concordatam Germaniæ quest. 1. num. 8. & seqq. & quest. 5. num. 9. & in primo, & in secundo notabili, Nicolai ad concordatam Germaniæ tit. 1. dub. 1. §. 14. & 21. & dub. 5. §. 7. & dub. 11. §. 1. Gonzal. super Regul. 8. Cancell. gloss. 25. num. 4. Cherubin. in Compend. Bullar. hic, Barhof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. nu. 54. Rot. decis. 522. num. 6. par. 19. rec. & decis. 572. nu. 13. cor. Cetro, & in Augustana Canonicatus 12. Januarii 1703. §. His coram Reverendissimo Molines, & in Monasterien. Vicariæ 12. Martii 1706. §. Justificatio coram R. P. D. Omanna, & in Monasterien. Decanatus 26. Aprilis 1709. §. Justificatio, & §. Nullius coram. bon. mem. Caffarello, & in Monasterien. Vicariæ 3. Aprilis 1713. §. 1. cor. R. P. D. Lancetta, & in Viridunen. Abbatia 3. Aprilis 1702. §. Magis in aperto coram Reverendissimo Molines, & in Monasterien. Canonicatus 13. Maji 1715. §. 1. coram R. P. D. Falconerio, & in Treviren. Parochialis 26. Junii 1715. §. Parochialem coram R. P. D. Lancetta, & 10. Februarii 1716. §. Literas coram R. P. D. Foscaro.
- 3 Conventum fuit inter cætera anno 1446. Francofurti inter Deputatos Eugenii IV. Summi Pontificis, & Legatos Frederici III. Imperatoris, & Principes tam Ecclesiasticos, quam sæculares inclitæ Nationis Germanicæ, ut super reservatione, & collatione Ecclesiarum, & beneficiorum Ecclesiasticorum opportunè provideretur, idèd Nicolaus V. Eugenii successor ad sedandas discordias, ac pro unione, pace, & Tranquillitate Ecclesiæ Romanæ cum præfata Natione Apostolica Auctoritate laudavit, approbavit, & confirmavit sequentia concordatæ.
 - 4 Primò nimirum renovando Reservationes Extravagantium Execrabiles, & ad Regimen. de Præben. & Dignit. reservavit sibi, & S. Sedi Apostolicæ omnes Ecclesias Patriarchales, Archiepiscopales, & Episcopales, Monasteria, & omnes dignitates, ac omnia beneficia tam sæcularia, quam regularia, & cujuscumque generis, sive conditionis, quoquo modo vacantia apud Sedem Apostolicam.
 - 5 Secundo, omnia beneficia cujuscumque generis, & conditionis ubilibet vacantia per depositionem, privationem, aut translationem beneficiati auctoritate Apostolicâ factas, vel faciendas.
 - 6 Tertio, omnia beneficia electiva quando apud Sedem, vel alibi ubicumque, contingit electionem ad illa cassari, postulationem repelli, & renunciationem per electos, aut postulatos factam auctoritate Apostolica admitti.
 - 7 Quarto, omnia beneficia cujuscumque generis, & conditionis Cardinalium S. Romanæ Ecclesiæ, & officia Vicecancellarii, Camerarii, septem Notariorum Auditoris, Literarum contradictarum, & Apostolici Palatii causarum Auditorum, correctorum centum, & unius, scriptorum Literarum Apostolicarum, & viginti quatuor Pœnitentiariæ

- S. Sedis, & viginti quinque Abbreviatorum, Commensalium Summi Pontificis, viginti quatuor Cappellanorum ejusdem Sedis, quorumcumque Legatorum, Collectorum, ac in Terris Romanæ Ecclesiæ Rectorum, ac Thesaurariorum, ubicumque vacantia.
- 8 Quinto: omnia beneficia cujuscumque generis, & conditionis venientium ad Romanam Curiam, aut ab ea recedentium, vacantia per istorum obitum sequutum in Locis à dicta Curia ultra duas dietas Legales non distantibus.
- 9 Sexto, omnia beneficia quorumcumque Curialium peregrinationis, infirmitatis, seu recreationis, vel alia quacumque causa ad quævis loca secedentium, vacantia per eorum obitum in locis ultra duas dietas ab eadem Curia non remotis.
- 10 Septimo reservavit insuper S. Sedi omnia beneficia cujuscumque generis, & conditionis vacantia per promotionem ad Patriarchatum, Archiepiscopatum, Episcopatum aut de regimine Monasteriorum.
- 11 Octavo; omnia beneficia cujuscumque generis, & conditionis vacantia per pacificam affecutionem incompatibilium.
- 12 Nono confirmavit, & approbavit quod in Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis Germaniæ etiam immediatè non subjectis Sedi Apostolicæ, & in Monasteriis immediatè subjectis vacantibus extra curiam fiant Electiones Canonice, ad formam *Cap. Quia propter de elect.* quæ ad Sedem Apostolicam pro obtinenda confirmatione deferantur intrà tempus constitutum à Nicolao III. in *Cap. Cupientes de elect. in 6.* nimirum intrà unum mensem, & si Canonice fuerint confirmantur à Papa, nisi ex rationabili, & evidenti causa, ac de Cardinalium consilio, de digniori, & utiliori persona duxerit providendum.
- 13 Decimo, si de Ecclesiis Metropolitanis, & Cathedralibus, etiam immediatè non subjectis Sedi Apostolicæ, aut de Monasteriis eidem immediatè subjectis extra curiam vacantibus non fuerint factæ Electiones Canonice; aut fuerint factæ, sed non fuerint delatæ intrà tempus statutum ad Sedem Apostolicam pro confirmatione obtinenda, reservavit sibi, & eidem Sedi earundem Ecclesiarum Provisiones.
- 14 Undecimo reservavit etiam eidem Sedi Monasteria Monialium quæ sunt exempta, minimè tamen non exempta.
- 15 Duodecimo; (quod pertinet ad nostram materiam, de qua agimus) approbavit, & confirmavit quod vacantibus cæteris Dignitatibus post majores in cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, & quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis tam secularibus quam regularibus extra Curiam in Mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris, possint Archiepiscopi, Episcopi, & alii ad quos spectat eorundem beneficiorum collatio, provisio, electio, & præsentatio, liberè ea providere. Vacantibus verò in aliis sex mensibus nimirum Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris, sibi, & S. Sedi de eis providere reservavit, & ad ea providenda, & conferenda constituit Trimestre, à die notæ vacationis, intrà quod si Sedes Apostolica eadem beneficia non contulerit, aut super eis nullo modo apposuerit manus, Jus conferendi redit ad ordinarios collatores; sic summa benignitate permittendo, quod etiam contra Jus commune, *Cap. Per vestras de supplen. neglig. Pralat.* devolutio fiat de Supremo ad Inferiorem.
- 16 Ex quibus patet, quod hujusmodi concordata sint magis favorabilia Nationi Germanicæ, quam sint Regulæ Cancellariæ, siquidem per hæc reservantur absolutè, & simpliciter dispositioni Sedis Apostolicæ omnes Cathedrales; per ea verò, reservantur eadem Cathedrales, quando vacant apud Sedem; Per Regulæ Cancellariæ beneficia vacantia in mensibus reservatis perpetuò manent affecta, nec de illis alius, quam Pontifex ullo tempore manus apponere potest; Per concordata autem permittitur ordinariis procedere ad collationem beneficiorum vacantium etiam in mensibus reservatis, si intrà tres menses non apparuerit de Provisione Apostolica.
- Quoad supradictam conclusionem sequens disseritur casus.

ARGUMENTUM.

Beneficia Jurispatronatus an comprehendantur sub Concordatis Germaniæ. Et an, & quando elapso Trimestre Summo Pontifici competente ad conferenda beneficia vacantia in sex Mensibus, ex vi concordatorum reservatis, Ordinarius nequeat illa libere conferre.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficia Jurispatronatus non cadunt sub concordatis Germaniæ. Intellige ut num. 8.
- 2 In Impetrationibus Beneficiorum est exprimendus verus valor.
- 3 Ordinarius jure devoluto ex vi Concordatorum potest liberè providere beneficium vacatum in mense reservato; si Papa intra Trimestre de eo nullo modo provideat. Limita ut n. 12. & 13.
- 4 Litera Apostolica in omnibus justificata sunt exequenda.
- 5 Beneficia vacantia in Mense Januarii, & in aliis quinque mensibus ex vi Concordatorum sunt Sedi Apostolicæ reservata. Amplia ut ibi.
- 6 Officia Ecclesiastica, quæ non dantur in titulum, aut Cappellaniæ merè laicales non comprehenduntur sub concordatis.
- 7 Beneficia Jurispatronatus Ecclesiastici cadunt sub Concordatis. Amplia ut ibi.
- 8 Beneficia Jurispatronatus mixti non cadunt sub concordatis.
- 9 In canonicatibus, & beneficiis Germaniæ juxta concordata, valor exprimi solet in vigintiquatuor ducatis.
- 10 Provisio, seu appositio manus Summi Pontificis intra trimestre sufficit ut Canonicatus, aut beneficium sit specialiter affectum, etiamsi Litera Apostolica in eodem termino non fuerint expedita, & num. 20. & 23.
- 11 Provisio Apostolica non est nulla, si omisum fuerit fieri publicationem obtenta provisionis intra tres menses. & n. 22.
- 14 Papa si ob aliquod legitimum impedimen-

tum non conferat beneficium reservatum intra Trimestre, Jus conferendi non redit ad Ordinarium, nec per viam prescriptionis, nec per viam devolutionis, & num. 15.

- 16 Papa elapso Trimestre, potest conferre beneficium per viam purgationis moræ.
- 17 Dies vacationis beneficii an computetur in Trimestre.
- 18 Si erigeretur, & fundaretur beneficium in mense reservato an caderet sub concordatis.
- 19 Mensis Septembris est Sedi Apostolicæ ex vi concordatorum reservatus.
- 21 Ordinarius non potest disponere de beneficio, alteri intra Trimestre à Papa collato.

CASUS UNICUS.

VAcato prima die Januarii in quadam Ecclesia Cathedrali Germaniæ Canonicatu de Jurepatronatus Capituli quidam Sacerdos illum impetravit mense Februarii in dataria Apostolica tamquam de reservato, & sub expressione valoris non excedentis annuos ducatos vigintiquatuor aureos de Camera, Literas tamen Apostolicas non expedivit nisi in Mense Aprilis; E contra Ordinarius elapsis tribus Mensibus, cum in loco Canonicatus nemo comparuisset à S. Sede Apostolica Provisus, contulit eundem Canonicatum jure devoluto alteri Sacerdoti; Quæritur an Litera Apostolica sint exequenda vel potius Provisio Ordinarii sit sustinenda?

Literas Apostolicas non esse exequendas suadet ex eo, quod ipsæ primò aspectu appareant subreptitiæ, tum quia non fuit notificatum Summo Pontifici, quod supradictus Canonicatus erat de Jurepatronatus; si enim Papa id scivisset, Canonicatum tanquam de reservato non contulisset, cum Beneficia Jurispatronatus non cadant sub concordatis, & aliis reservationibus Apostolicis, sed quocumque tempore vacent semper ad Patronorum præsentationem sunt providenda, nè Christi fideles à beneficiis, & Ecclesiarum foundationibus retrahantur juxta: *Alexand. cons. 75. in princip. n. 1. volum. 4. Roch. de Curt. de Jurepat. verb. honorificum quest. 4. n. 22. & seq. & quest. 24. n. 54.*

n. 54. Lambertin. eodem tract. lib. 2. p. 1. q. 9. art. 22. Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. gloss. 18. n. 1. & seqq. Garz. de benef. p. 5. cap. 1. n. 571. & seqq. & in terminis concordatorum Nicolart's ad Concordat. German. tit. 1. dub. 5. §. 8. Cbokie ad Regul. 8. cancell. glos. 1. n. 3. & gloss. 8. per tot. & ad Preces primarias sect. 2. lit. Q. vers. Præsentationem, Barbof. de offic. & potest. Episcopi p. 3. alleg. 57. num. 25. & seqq. & num. 144.

- 2 Tum quia non fuit expressus verus valor ejusdem Canonicatus, cum ille ascendat ad annuos ducatos 400. contra determinationem Regulæ 55. Cancellariæ, ubi expressè sancitur, quod in impetrationibus beneficiorum sit exprimendus verus valor sub pœna nullitatis gratiæ; Unde non sunt exequendæ, sed retardari merentur juxta auctoritates, quas refert, & sequitur Rot. in Parmen. Beneficii 28. Januarii 1701. §. Cum enim coram Eminentiss. Scotto.

Et consequenter sustinenda venit provisio ab Ordinario facta de eodem Canonicatu; non solum quia iste utpote Patronali, non cadit sub concordatis

- 3 Germaniæ; verum etiam quia etiam admittitur ejus comprehensione sub eisdem concordatis, tamen cum non apparuerit in loco beneficii Papam intra tres menses à die notæ vacationis providisse de eodem Canonicatu, potuit proinde ex forma concordatorum Ordinarius illam jam devoluto validè conferri ex superius firmatis in Commentario.

- 4 At his omnibus posthabitis, & minime attentis censeo præfatas Literas Apostolicas esse exequendas, & cum sint in omnibus plenè justificatæ, plenam etiam merentur executionem ad Text. in cap. Si Capitulo de concess. præben. in 6. Rot. decis. 141. n. 2. p. 19. rec. & alibi passim. Justificatio autem dictarum Litterarum in eo quod attinet ad controversi Canonicatus reservationem, clarissimè resultat ex illius vacatione in Mense Januarii, qui Mensis, ut patet ex hoc Canone, est Sedi Apostolicæ reservatus, aded ut cæteræ dignitates post Majores in cathedralibus,

- 5 & principales in Ecclesiis Collegiatis, & quæcunque alia beneficia vacantia in dicto mense, & in aliis quinque mensibus ibidem enumeratis, comprehenduntur

sub concordatis, & sunt Papæ reservata, & ad ejus liberam collationem pertinentia sive sint, erecta antè, sive post datam, & publicationem concordatorum, sive sint monocularia (quæ dicuntur, quoties in Ecclesia unum dumtaxat est beneficium, vel quoties collatori competit unius tantum beneficii collatio), sive denique sint officia Ecclesiastica, dummodò tamen dentur in titulum, & ad vitam Titulati, secus si non dentur in titulum, uti sunt officia custodis, Cellarii, Protonotariorum, nec non Cappellaniæ merè laicalis, & ad nutum amovibilis, aut legata Misfarum, ista enim non comprehenduntur sub concordatis, neque sunt Sedi Apostolicæ reservata; quocumque mense vacant; ut de his omnibus tradit Nicolart's ad concordata Germania tit. 1. dub. 2. §. 3. & dub. 3. §. 2. cum seqq. & dub. 4. §. 2. quem sequitur Rot. in Monasterien. Decanatus 26. Aprilis 1709. §. Siquidem coram R. P. D. bo: me: Caffarello; & in Monasterien. Vicariæ 3. Aprilis 1713. §. Neque coram R. P. D. Lancetta.

- 7 Non obstante quod idem Canonicatus sit Jurispatronatus, quia cum sit Jurispatronatus Capituli dictæ Ecclesiæ Cathedralis, dicitur esse Jurispatronatus Ecclesiastici, & consequenter concordatis subiectus; cum Beneficia Jurispatronatus Ecclesiastici cadant, & comprehendantur sub eisdem concordatis, etiam si adesset contraria observantia, quia decretum irritans, quo concordata sunt munita, destruit omnem consuetudinem, & ponit in mala fide præscribere prætendentem, ut expressè tuentur Nicolart's ad Concordat. German. tit. 1. dub. 5. §. 7. Cbokie ad Regul. 8. Cancell. gloss. 8. num. 1. Rot. dec. 572. num. 11. coram Cerro; & in Monasterien. Vicariæ 12. Martii 1706. §. Justificatio coram R. P. D. Omanna, & in Monasterien. Decanatus 26. Aprilis 1709. §. Qui tamen coram bo: me: Caffarello.
- 8 Contrariis Auctoritatibus superius relatis n. 1. precedentibus in Beneficiis de Jurepatronatus laicali, quæ certo equidem ex ratione ibi deducta non cadunt sub concordatis, sicuti sub eisdem non cadunt beneficia Jurispatronatus Mixti ut testatur idem Nicolart's ubi supra §. 14.

Resultat etiam Justificatio earundem Literarum in eo, quod spectat ad expressio-

tionem valoris, ex eo quod iste fuerit expressus per non excessum in viginti quatuor ducatis, quod sufficit ad hoc, ut dicatur justificatus dum in Canonicatibus, & beneficiis Germaniæ juxta concordata valor ex primi solet in viginti quatuor ducatis. *Card. de Luc. de benef. disc. 90. n. 15. Rot. dec. 69. n. 3. p. 12. & in Monasterien. Vicaria 3. Aprilis 1713. S. Illa coram R. P. D. Lancetta, & in Hildesmen. Canonicatus 16. Martii 1716. S. Pro exequendis coram R. P. D. Crispo.*

Quin ullatenus officiat objectum, quod cum Provisio Apostolica dicti Canonicatus intrâ tres menses à die vacationis non innotuerit in partibus, validè potuerit Episcopus ad formam hujus Canonis eundem Canonicatum jure devoluto conferre. Siquidem Summus Pontifex providit dictum Canonicatum intrâ trimestre, dum signavit supplicationem à Provisio Apostolico porrectam mensè subsequenti Februarii; quæ provisio seu appositio manus Summi Pontificis intrâ trimestre sufficit ad hoc, ut dictus Canonicatus dicatur remansisse dispositioni Papæ specialiter affectus, etiam si in eodem termino Literæ Apostolicæ non fuerint expeditæ, & ad hoc ut nemo de eodem tamquam devoluto disponere possit juxta declarationem Gregorii XIII. de qua supra in Commentario num. 2. & ad Text. in Extravag. Romani Pontificis S. Romani quoque de præben. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 25. n. 33. & seqq. cum aliis in Treviren. Parochialis 26. Junii 1715. S. Quoniam cum seq. coram R. P. D. Lancetta inferius impressi. quæ fuit confirmata 10. Febr. 1716. coram R. P. D. Foscaro. Et quamvis idem Gregorius ubi supra ad excitandam diligentiam Provisorum velit significationem obtentæ Provisionis intrâ tres menses fieri debere, non proinde annullat provisionem, si hoc omissum fuerit *Rot. in Colonien. Canonicatus apud Branden. ad concordat. German. in 2. Notabili n. 4. & seq. Adeoque cum Papa intrâ tres menses contulerit, nulla, & irrita remansit collatio dicti Canonicatus facta ab Episcopo sub falsa devolutionis Cauſa. Rot. in Augustana Canonicatus 12. Januar. 1703. S. Cum itaque coram Reverendissimo Molines, & in dict. Treviren. Parochialis 10. Febr. 1716. S. Absque eo coram R. P. D. Foscaro.*

Sed etiam per hypotheseſis admissio quod Papa intrâ Trimestre nullo modo apposuerit manus sepe dicto Canonicatu, non proinde est absolutè, & indefinitè verum, quod Ordinarius possit illum jure devoluto conferre, dum in duobus casibus fieri potest, quod, non obstante, quod Summus Pontifex in termino Trimestris non apposuerit manus super beneficiis vacantibus in mensibus reservatis, jus liberè conferendi non redeat ad Ordinarium.

12 Primus est, si Papa post illos tres Menses præveniat Ordinarium in conferendo beneficium, hujusmodi namque præventio, & provisio Apostolica præventivè facta impedit, & aufert facultatem Ordinario liberè conferendi, adeo ut si Ordinarius postea provideat, Provisio Apostolica præfertur, & excludit Provisum ab ordinario; Ratio est, quia Papa dando ordinariis facultatem in hoc Canone conferendi beneficia vacata in mensibus reservatis lapsio trimestri, præsumitur non se spoliasse, imò sibi reservasse facultatem concurrenti cum ordinariis etiam in eorum Mensibus *ad Text. in cap. Dudum & cap. Quamvis il 2. de præben. in 6. Branden. ad concordata Germania quæst. 6. n. 18. & in prim. notab. n. 1. & seqq. Nicolart. ad concordat. German. tit. 1. dub. 11. S. 3. Rub. in ann. ad dec. 2. ex n. 208. p. 3. rec. Lara de annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 10. n. 22. Rot. in Augustana Canonicatus 12. Januar. 1703. S. Propterea coram Reverendiss. Molines.*

13 Secundus casus est, si Papa fuerit legitimè impeditus conferre beneficium intrâ Trimestre, eo quia e. g. sit graviter infirmus, aut ex eo, quia durante adhuc Trimestre, Sedes Apostolica vacaverit, in hoc casu lapsus Trimestris non nocet Papæ, sed remanet ei jus salvum ad Text. in cap. Quia diversitatem de concess. præben. ibique Fagnan. n. 1. idem in cap. Nulla n. 33. eod. tit. Sabell. in Summ. S. Impedimentum sub num. 2. Rebuf. in prax. tit. de devolut. n. 13. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 24. n. 10. Murga de benef. q. 3. n. 403. Garz. eod. tract. p. 10. cap. 2. n. 17. Neque elapso eodem Trimestre, Jus conferendi redit ad ordinarium; Ratio est, quia aut volumus admittere jus conferendi redire ad ordinarium per viam præscriptionis juxta Butr. in cap. statutum de præben. in 6. n. 8. *Joan.*

Joan. Andr. n. 1.; & hoc dici non potest cum non valenti agere non currat præscriptio. *Text. in l. cum potissime §. In iis, & §. Illud C. de præscript. l. prima c. de annal. except.* cum aliis adductis per *Rot. coram Coccin. dec. 5 17. n. 8. & decis. 1699. n. 13. coram Cerr. dec. 209. n. 2. coram Priolo dec. 417. n. 22. & in Rec. decis. 330. n. 17. & dec. 366. n. 5. p. 19. rec.*. Aut per
 15 viam devolutionis, & hoc pariter dici nequit, quia cum hujusmodi devolutio supponat negligentiam, hæc in Pontifice legitime impedito considerari nequit, sicque quælibet devolutio exclusa remanet per *Text. in cap. Illa nê Sede vacante, ibique Gloss. Barbof. de potest. Episcopi p. 3. alleg. 123. sub n. 28.*, & optimè consideravit *Rot. in Augustana Canonatus 12. Januar. 1703. §. Quinimò coram Reverendis. Molines.* Sed Papa in hoc casu, etiam si
 16 sit lapsus Trimestre, potest nihilominus conferre beneficium per viam purgationis moræ juxta *Gloss. in cap. statutum verb. per se ipsos de præben. in 6. ibique Barbof. n. 7. idem in tract. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 13. n. 35. Ventrigl. in prax. p. 2. annot. 2. §. 1. n. 18.* & alii apud *Rot. in d. Augustana Canonatus ubi supra §. Propterea.* Qua propter illa propositio, quod ex forma concordatorum Germaniæ possint Ordinarii in mensibus etiam reservatis liberè providere, si non appareat Papam providisse infra tres menses à die notæ vacationis, intelligenda venit, quatenus post illos tres menses Papa non præveniat, & quatenus non fuerit legitime impeditus beneficium providere intrà Trimestre, & beneficium non conferat per viam purgationis moræ.

17 Ad perfectam notitiam præsentis Canonis, Quæro in hoc casu. Primo. An dies vacationis computetur in Trimestre, vel potius supputatio Trimestris incipienda sit à die immediatè sequenti? Respondeo diem vacationis non computari in Trimestre, quia cum in supradictis concordatis legantur sequentia verba = *Non apparuerit intrà tres menses à die notæ vacationis quod alicui de illo Apostolica Auctoritate provisum fuerit, ex tunc, & non antea Ordinarius &c.* =, & cum in Bulla Gregoriana superius in Commentario relata num. 2. habeantur hæc = *Post lapsus trium Mensum ex die notæ vaca-*

tionis = Hujusmodi dictiones *A, Ex,* operantur ut computatio temporis non sit facienda de momento ad momentum nec dies vacationis computetur in Trimestre, imò à præfixo termino excludatur. *Gloss. in cap. Statutum verb. numerandum n. 3. de præben. in 6. ibique Barbof. n. 5. & 14. Rot. in d. Augustana Canonatus 12. Januar. 1703. §. Huc usque coram Reverendis. Molines.*

18 Secundo quæro; si beneficium de Jurepatronatus Ecclesiastico vacaret prima vacatione per ejus erectionem, & fundationem in mense reservato; seu si erigeretur, & fundaretur beneficium in mense reservato, an caderet sub concordatis, & Regulis reservatoriis? *Garzias de benef. p. 5. cap. 1. §. 11. n. 520.* censet non comprehendì sub concordatis, quia durum sibi videtur, & à mente Papæ longè alienum, quod si in Mense Apostolico crearetur, & erigeretur beneficium per Ordinarium, quod esset de Jurepatronatus Ecclesiastico, Ordinarius ipse non posset illud conferre pro prima vice, nec Patronus Ecclesiasticus præsentare; *Gonzalez verò ad regul. 8. Cancell. gloss. 9. §. 1. n. 50.* affirmativam tuctur sententiam, nempe tale beneficium venire sub concordatis, & Regulis reservatoriis, etiam in prima vacatione per creationem, & erectionem. *Nicolartz autem ad concordata Germaniæ tit. 1. dub. 4. §. 4.* prior sententia magis placet, nè Fundatores à foundationibus beneficiorum arceantur, si simulatque creata essent, in mense videlicet Apostolico, Provisis Apostolicis deberentur.

R. P. D. L A N C E T T A

Triviren. Parochialis.

Mercurii 26. Junii 1715.

Parochialem Ecclesiam S. Martini de Ryoll, quam uti vacatam in mense reservato Matthias à Sanctissimo obtinuerat sub datum quinto idus Novembris anni 1713. Abbas S. Matthiæ Ordinis Benedictinorum apud Treviros jure devoluto successivè contulit Petro Menges sub die 13. Januarii subsequenti anni, ad cujus instantiam commissa mihi ex integro per Signaturam Justitiæ Causa, de-

dedi dubium an Literæ Apostolicæ essent exequendæ. *Et exequendas esse*, DD. rescripserunt, quia plenè constitit de illarum justificatione, tum quoad Clericatum ex approbatione ab eodem in concursu reportata coram Examinatoribus, tum quoque quoad reservationem, ex quo vacatio contigit de mense Septembris, qui S. Sedi Apostolicæ reservatus est, ut patet ex tenore Bullæ, quam vo-

19 cant Concordatorum Germaniæ Nicolai Papæ V. & dixit *Rota dec. 522. n. 6. p. 19.*, & in *Monasterien. Decanatus 26. Aprilis 1709. S. Justificatio coram bo. me. Caffarello.*

Non obstat quod jam elapsis tribus mensibus à die notæ vacationis in loco Beneficii, cum nemo comparuisset à S. Sede Apostolica provifus, ritè recteque poterit Abbas S. Matthiæ Ordinarius Collator ad formam eorundem Concordatorum d. Parochialem Ecclesiam jure devoluto conferre.

Quoniam cum Sanctissimus usque sub

20 die 9. Novembris 1713. atque idè duobus nondum effluxis mensibus à die vacationis, & obitus ultimi possessoris super hoc beneficio manus apposuisse, illudque Matthiæ contulisset, nemo subinde potuit sive Episcopus, sive alius quicumque Ordinarius Collator de eodem beneficio tanquam devoluto disponere, quia illud post ejusmodi manus appositionem statim remanserat dispositioni Papæ specialiter affectum, ad *Text. in Extravag. Romani Pontificis S. Romani quoque de præben. Lotter de re benef. lib. 2. q. 25. n. 33. & seqq. Rot. dec. 112. 237. & seq. & dec. 333. n. 8. part. 16.* cum aliis in *Gerunden. Canonatus 25. Junii 1714. S. Constituit coram Me.*

Atque ex hac ratione nihil urget, quod

21 Matthiæ non prius quàm sub die 8. Februarii 1714. jam lapsò dicto trimestri literas suæ provisionis in partibus exhibuerit; Nam etiam hoc casu propter obstaculum dictæ affectionis, & præventionis non posse Ordinarium disponere de beneficio jam alteri intrà dictum Trimestre à

Papa collato declaravit nostrum Sac. Tribunal 13. Februarii 1559. coram Fabio Accorambono, cujus interpretationem tamquam juri, & æquitati maximè conformem, vim legis habere, subinde justit fa. me. Gregorius XIII. speciali in id edita Constitutione *impress. in Bullar. nov. tom. 2. inter suas la 41.* ut præcisè respondendo huic objecto dictum fuit in *una Colonien. coram Comitulo, qua est decisio 69. penès Posth. de manut. n. 4.*

Quemadmodum neque pariter ex hoc capite gratia Apostolica ab eodem Matthiæ obrenta nulla aut irrita remansit, quia tamen in prælaudata Gregorii Constitutione ad excitandam diligentiam eorum, quibus à S. Sede beneficia conferri contingat, statutum fit, ut intrà prædictos tres menses significatio aliqua obtentæ provisionis in partibus fieri debeat, nullitatis tamen pœna incussa non legitur, ut benè observat *Nicolartus post eandem Constitutionem ad concordata Germania tit. de reservatis n. 2. Kochler. ad regulas Cancell. reg. 8. gloss. 10. n. 4. & 5. & respondit Rot. d. dec. 69. penès Posth. n. 4.*

Absque eo quod replicare juvet, quod Literæ Provisionis Apostolicæ expeditæ

23 fuerint à Matthiæ sub die 19. Januarii 1714., adeoque post collationem Ordinarii factam usque sub die 13. ejusdem mensis; nam cum supplicatio, illius nomine, Sanctissimo porrecta, longè ante signata fuerit, nempe sub die 9. Novembris 1713., ab hac die dicitur Papa manus apposuisse, & impedivit collationem cujuscumque alterius inferioris, ut disertè caveretur in laudata Constitutione Gregorii, cujus dispositio in hac quoque parte maximè convenit cum Jure communi, juxta quod unice attenditur tempus datæ literarum, licèt ipsæ longè post expeditæ fuerint *Wammes de Jur. Pontific. tom. 1. conf. 1. n. 5. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 12. sub n. 45. Corrad. in praxi benef. lib. 3. cap. 8. n. 4. Rota coram Merlin. dec. 281. n. 13. & in Colonien. Canonatus prima gratiæ 13. Decembris 1709. S. Ea verò coram Me.*

Et ita utraque &c.